

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
Αχαρνών 2, 10432 Αθήνα, Τηλ. 210-2124331, Fax: 210-2124524

Αθήνα, 31-3-2021
Αριθμ. Πρωτ.: 293/63567

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ

ΘΕΜΑ: «Στήριξη του εισοδήματος των καπνοπαραγωγών της Περιφερειακής Ενότητας Γρεβενών που επλήγησαν από τα περιοριστικά μέτρα αποτροπής εξάπλωσης του κορωνοϊού και από τις αντίστροφες καιρικές συνθήκες που επικράτησαν τους θερινούς μήνες του 2020»

ΣΧΕΤ: **Η Ερώτηση 4426/22-2-2021**

Απαντώντας στην παραπάνω Ερώτηση που κατέθεσε ο Βουλευτής **κ. Κ. Βελόπουλος**, σας πληροφορούμε τα εξής:

Δηλωμένη πρόθεση της Κυβέρνησης είναι να στηρίξει κάθε παραγωγό που δοκιμάζεται από την πανδημία στη βάση, βεβαίως, της δυνατότητας που παρέχουν τα δημοσιονομικά της χώρας. Η πρόθεση αυτή ενισχύεται έτι περισσότερο, όταν αφορά ακριτικές περιοχές της Ελλάδας, όπου η μέριμνα και η φροντίδα της πολιτείας εξ ορισμού πρέπει να είναι μεγαλύτερη. Γι' αυτό, στο πλαίσιο της πολιτικής μας, μεριμνούμε ώστε να μη μείνει κανένας Έλληνας παραγωγός χωρίς τη στήριξη της πολιτείας. Ωστόσο, για να επιτύχουμε τον συγκεκριμένο στόχο, πρέπει να κινηθούμε με βάση τα δεδομένα της τεκμηρίωσης και της δυνατότητας που υπαγορεύουν τα δημοσιονομικά της χώρας, τα οποία, όσο και αν προσπαθούμε να τα βελτιώσουμε, είναι συγκεκριμένα. Οι δυσκολίες, οι οποίες αντιμετωπίζουμε, είναι προφανείς. Παρότι δανειζόμαστε με πολύ χαμηλά επιτόκια, λόγω της αξιοπιστίας που έχει χτίσει η Κυβέρνηση του Κυριάκου Μητσοτάκη, τα δημοσιονομικά της χώρας έχουν περιορισμένες δυνατότητες. Ως εκ τούτου, προσπαθούμε να διαχειριζόμαστε τα χρήματα με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, γεγονός που δημιουργεί κάποιες καθυστερήσεις.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο και μέσα σε ένα πνεύμα συνολικής κοινωνικής πολιτικής που προσπαθούμε να αναπτύξουμε, αντιμετωπίζουμε με ιδιαίτερη αγωνία και ενδιαφέρον τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο κλάδος των καπνοπαραγωγών και μεριμνούμε για τη συνδρομή του.

Συγκεκριμένα, ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Λιβανός, σε δύο συναντήσεις-τηλεδιασκέψεις που είχε με τους καπνοπαραγωγούς της Θράκης, τους ενημέρωσε ότι έχει υποβάλει αίτημα προς το Υπουργείο Οικονομικών, ώστε να εγκριθεί ενίσχυση de minimis προς τους καλλιεργητές της ποικιλίας καπνών Virginia και ότι βρίσκεται σε συνεχή επαφή και συνεργασία με τον Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομικών, ώστε να επιτευχθεί η έγκριση της εν λόγω ενίσχυσης.

Εμπράκτως, λοιπόν, το Υπουργείο στέκεται στο πλευρό των Ελλήνων καπνοπαραγωγών. Δεν πρέπει, όμως, να υπάρχει πλειοδοσία. Πρέπει όλοι να γνωρίζουμε ότι οι οικονομικές δυνατότητες δεν είναι ανεξάντλητες, ενώ και το καθεστώς των ενισχύσεων δεν δίνεται αυθαίρετα.

Επίσης, και για τους παραγωγούς της ποικιλίας «Μπασμά», επισημαίνεται ότι, μέσα στο πλαίσιο των δημοσιονομικών δυνατοτήτων της χώρας, καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια για την ενίσχυση κάθε παραγωγού που έχει πληγεί από την πανδημία.

Περαιτέρω, πρέπει να αναφερθεί ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία από το Υπουργείο Οικονομικών, 300 παραγωγοί έχουν λάβει €475.000 από τις επιστρεπτές προκαταβολές 1-5, ενώ θα λάβουν και στην επιστρεπτέα προκαταβολή 6.

Ενημερωτικά, αναφέρεται ότι στην Περιφερειακή Ενότητα (Π.Ε.) Γρεβενών, σύμφωνα με τα στοιχεία του ΟΣΔΕ έτους 2020, καλλιεργούνται οι ποικιλίες Ανατολικού τύπου Κατερίνης και Μπασμας, σύμφωνα με τον κατωτέρω πίνακα:

ΕΣΟΔΕΙΑ	ΠΟΙΚΙΛΙΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΠΝΟΠΑΡΑΓΩΓΩΝ	ΚΑΛΛΙΕΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ ΣΕ ΕΚΤΑΡΙΑ
2020	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	37	55,61
	ΜΠΑΣΜΑΣ	86	85,64

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Διεπαγγελματικής Οργάνωσης Καπνού, η διαμόρφωση των τιμών της τελευταίας τριετίας, σε επίπεδο χώρας, στις παραπάνω ποικιλίες φαίνεται στον κατωτέρω πίνακα:

ΠΟΙΚΙΛΙΑ	ΤΙΜΗ (€/Kg)			ΔΙΑΦΟΡΑ ΤΙΜΩΝ
	2018	2019	2020	2019-2020
ΚΑΤΕΡΙΝΗ	4,54	4,65	4,57	1,72%
ΜΠΑΣΜΑΣ	4,28	4,60	4,35	5,43%

Με την εφαρμογή της νέας Κ.Α.Π. το έτος 2006, όπου η παραγωγή αποσυνδέθηκε από τις ενισχύσεις, παρατηρήθηκε δραματική μείωση της παραχθείσας ποσότητας, σε ποσοστό 80% περίπου (από 108.000 tn το 2005 μειώθηκε σε 22.000 tn το 2007), ενώ σήμερα (στοιχεία του 2019) οι παραγόμενες ποσότητες της χώρας είναι της τάξεως των 22.000 περίπου τόνων, δηλαδή βρίσκονται στα ίδια περίπου επίπεδα με το 2007.

Από το σύνολο των καπνοπαραγωγών, ποσοστό 65% περίπου, εντοπίζονται στους Νομούς Ξάνθης, Ροδόπης και Έβρου, κυρίως σε μειονεκτικές περιοχές, ενώ οι περισσότερες αγροτικές εκμεταλλεύσεις δεν ξεπερνούν τα 10 στρέμματα.

Στον καπνό, όπως είναι γνωστό, σύμφωνα με την ΚΑΠ, από την εσοδεία 2010 και μετά, η ενιαία ενίσχυση μειώθηκε κατά 50% και το υπόλοιπο 50% μεταφέρθηκε στον δεύτερο πυλώνα (μέτρα αγροτικής ανάπτυξης) και αποκλείστηκε από τις συνδεδεμένες ενισχύσεις.

Ο τομέας του καπνού κατ' ουσία βρίσκεται υπό διωγμό από το 2000 και μετά από την παγκόσμια κοινότητα, μέσω κυρίως του πρωτοκόλλου του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (Σύμβαση Πλαίσιο –FCTC), το οποίο θέλει να προωθήσει την πλήρη αναδιάρθρωσή του. Μεγάλη διέξοδο και προοπτική αποτέλεσε η ύπαρξη συμφωνίας δύο τριετιών (τριετίες 2012-2015 και 2015-2018) από την Phillip Morris για την αγορά του 50% περίπου και πλέον των παραγόμενων καπνών Ανατολικού τύπου, ενώ, μέχρι σήμερα, δεν έχει ανανεωθεί η συμφωνία για την επόμενη τριετία.

Όσον αφορά στις καλυπτόμενες από τον ΕΛ.Γ.Α. ζημιές που προξενήθηκαν από τις χαλαζοπτώσεις-βροχοπτώσεις που σημειώθηκαν το χρονικό διάστημα Μαΐου- καλοκαιριού του 2020 στην ευρύτερη περιοχή της Δεσκάτης της Π.Ε. Γρεβενών σε καπνοκαλλιέργειες, σημειώνεται ότι υποβλήθηκαν συνολικά 56 δηλώσεις ζημιάς εκ μέρους των παραγωγών, το έργο των εξατομικευμένων εκτιμήσεων ολοκληρώθηκε και κοινοποιήθηκαν τα πορίσματα.

Πρέπει να διευκρινιστεί ότι οι εκτιμήσεις διενεργούνται σύμφωνα με τους Κανόνες της Γεωπονικής Επιστήμης και του Κανονισμού Ασφάλισης του ΕΛ.Γ.Α. Στους εκτιμητές δίνονται οδηγίες να είναι αντικειμενικοί και δίκαιοι και τα πορίσματα που διατυπώνουν, να εκφράζουν με ακρίβεια την απώλεια εισοδήματος των παραγωγών.

Στο ποσοστό της ζημιάς, σύμφωνα με τον παραπάνω Κανονισμό, περιλαμβάνονται, εκτός από την απώλεια της παραγωγής (ποσοτική ζημιά), και η ζημιά που προέρχεται από την ποιοτική υποβάθμισή της, η οποία προκαλείται από την επίδραση των καλυπτόμενων ασφαλιστικά ζημιολογών αιτιών, εξαιτίας των οποίων προκαλείται μείωση του αντικειμενικώς

προσδοκώμενου εισοδήματος του παραγωγού, καθώς και η υπολειμματική αξία, η οποία προέρχεται από τυχόν αξιοποίηση του ποιοτικά υποβαθμισμένου προϊόντος.

Για τις προαναφερόμενες ζημιές, τα ποσοστά της ζημιάς κυμάνθηκαν από 5% έως 40%, ανάλογα με τη ζημιά που διαπιστώθηκε επί τόπου, δεδομένου ότι διενεργήθηκαν εξατομικευμένες εκτιμήσεις.

Ειδικότερα, αναφέρεται ότι οι εκτιμήσεις και οι επανεκτιμήσεις του ΕΛ.Γ.Α. είναι εξατομικευμένες και, πέραν της σφοδρότητας ενός καιρικού φαινομένου, το οποίο, επίσης, μπορεί τοπικά να ποικίλει, σημαντικά στοιχεία στη διαμόρφωση του πορίσματος αποτελούν παράμετροι, όπως η κατάσταση της καλλιέργειας, οι καλλιεργητικές φροντίδες, το στάδιο ωρίμανσης κάθε καλλιέργειας, η ποικιλία κ.τ.λ., οι οποίες μπορεί να διαφοροποιούνται από το ένα αγροτεμάχιο στο άλλο. Συνεπώς, τα πορίσματα γειτονικών αγροτεμαχίων μπορούν να διαφέρουν σημαντικά τόσο ως προς το ποσοστό ζημιάς όσο και ως προς την αναμενόμενη παραγωγή.

Σε κάθε περίπτωση, οι ζημιές που προκαλούνται από τα διάφορα καιρικά φαινόμενα (όπως, χαλάζι κ.λπ.) δεν μπορεί να είναι ίδιες σε όλα τα αγροτεμάχια μίας περιοχής, καθώς διαβαθμίζονται ανάλογα με την απόσταση κάθε αγροτεμαχίου από το επίκεντρο του χαλαζιού, στο οποίο η ένταση του φαινομένου είναι σφοδρότερη. Τα αγροτεμάχια που βρίσκονται στο επίκεντρο του χαλαζιού, έχουν μεγαλύτερα ποσοστά ζημιάς που μπορούν να φθάσουν και στο 100% σε σύγκριση με τα αγροτεμάχια που βρίσκονται στις παρυφές, τα οποία έχουν μικρότερα ποσοστά ζημιάς και μερικές φορές ακόμα και μηδενικά. Ομοίως, αυτή η διαβάθμιση μπορεί να ισχύει και για άλλο καιρικό φαινόμενο.

Ωστόσο, όσοι από τους παραγωγούς δεν συμφωνούν με τα πορίσματα των εκτιμήσεων, σύμφωνα με το ανωτέρω Κανονισμό έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν επανεκτίμηση, κατά τη διενέργεια της οποίας η ζημιά τους εξετάζεται εξ αρχής από δύο γεωπόνους εκτιμητές και, όπου τυχόν διαπιστώνονται λάθη ή παραλείψεις, διορθώνονται.

Ως εκ τούτου, για τις ζημιές που προξενήθηκαν από τις χαλαζοπτώσεις-βροχοπτώσεις που σημειώθηκαν το χρονικό διάστημα Μαΐου- καλοκαιριού του 2020 στην ευρύτερη περιοχή της Δεσκάτης της Π.Ε. Γρεβενών σε καπνοκαλλιέργειες, υποβλήθηκαν περίπου 25 ενστάσεις εκ μέρους των παραγωγών. Οι επανεκτιμήσεις βρίσκονται σε εξέλιξη και αναμένεται να ολοκληρωθούν σύντομα από δύο έμπειρους γεωτεχνικούς του Υποκαταστήματος ΕΛ.Γ.Α. Κοζάνης, οι οποίοι θα λάβουν υπόψη:

Α) το σκεπτικό της πρώτης εκτίμησης,

Β) τα στοιχεία από τιμολόγια παράδοσης, εμπορίας κ.λπ. που θα καταθέσουν οι παραγωγοί και

γ) τα ποσοστά ζημιάς από τα όμορα κτήματα που είχαν διατυπωθεί από την πρώτη εκτίμηση.

Μετά τη διαδικασία των επανεκτιμήσεων, θα κοινοποιηθούν οι σχετικοί έλεγχοι για όλες τις ενστάσεις και θα ακολουθήσει η καταβολή των αποζημιώσεων στις περιπτώσεις που ενδεχομένως υπάρξει διαφορά των ποσοστών ζημιάς (της πρώτης εκτίμησης και της επανεκτίμησης).

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΣΠΥΡΙΔΩΝ-ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΛΙΒΑΝΟΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

Βουλευτή κ. Κ. Βελόπουλο